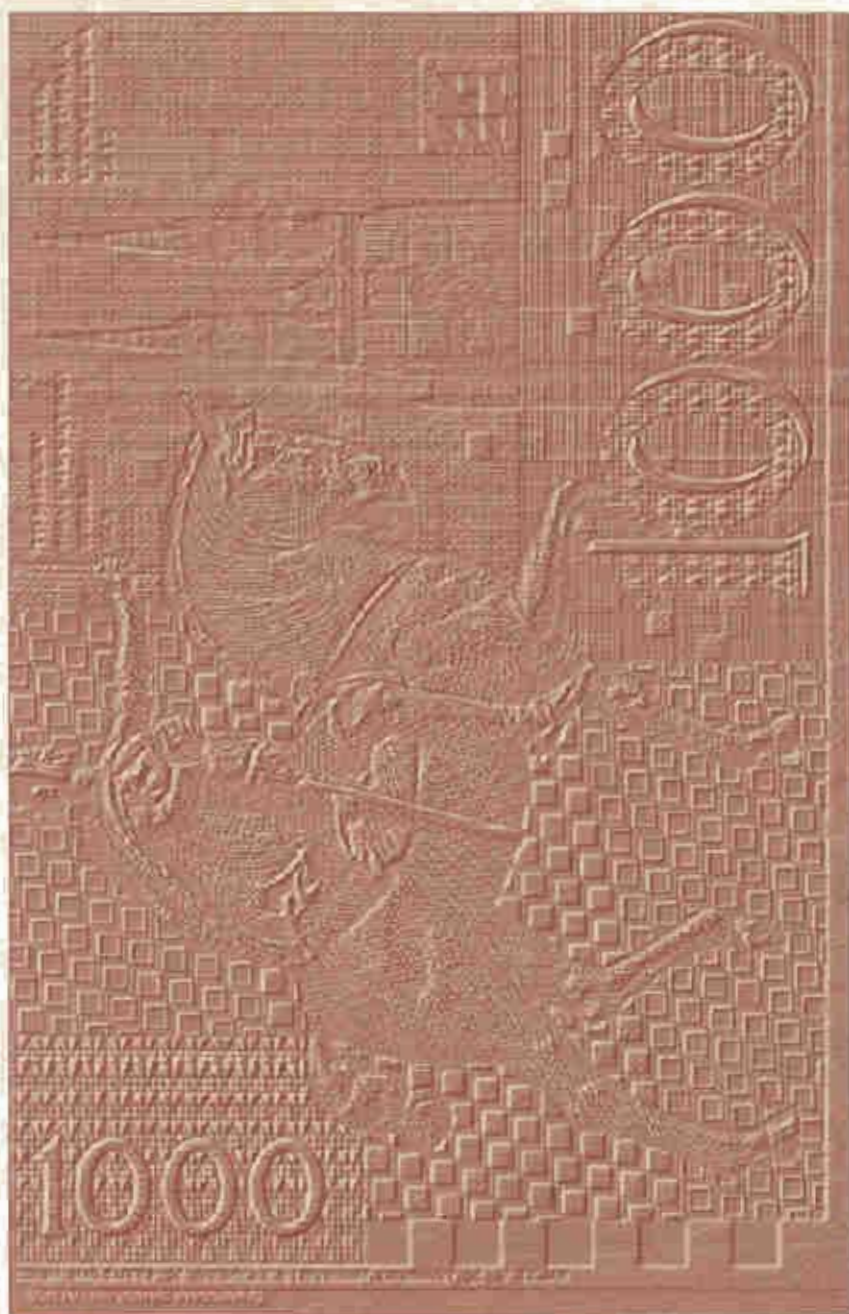

NARODNA BANKA HRVATSKE

BILTEN

GODINA II
BROJ 13

^v
OŽUJAK 1997

INDUSTRIJA

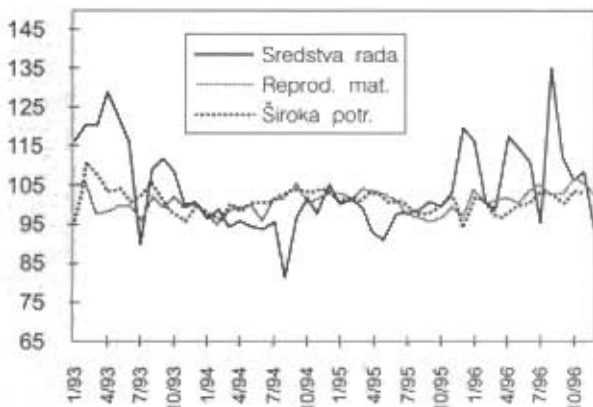
Protekla godina na području industrije i rudarstva ostat će zabilježena po za nas umjerenom, a za razvijene privrede značajnom rastu od 3,1%. To je drugi uzastopni godišnji rast nakon sedmogodišnjeg smanjivanja obujma industrijske proizvodnje. Prošlogodišnja očekivanja većega rasta prenose se na tekuću godinu u kojoj će gospodarska konjunktura biti svakako povoljnija. Ostvareni rast akumuliran je uglavnom u drugoj polovici godine jer je u prvoj zabilježen rast od svega 0,6%. Studeni i prosinac nisu nastavili dinamiku ljetnih i ranojesenskih mjeseci, a posebno se više očekivalo od brodogradnje i proizvodnje baznih kemijskih proizvoda. Pojedine industrijske grane zabilježile su vrlo snažan rast u minuloj godini, a takve su elektroprivreda s rastom od 25,4%, brodogradnja s 28,3%, proizvodnja građevnog materijala s 28,9%, prerada nemetalnih minerala s 19,1% te prerada kemijskih proizvoda s rastom od 2,6%.

Grane koje daju najveći dio dodane vrijednosti imale su slijedeće rezultate u proizvodnji, stanju zaliha i izvoznj aktivnosti: proizvodnja prehrambenih proizvoda veća je nego u 1995. godini za 1,6% i to je treće uzastopno godišnje povećanje nakon znatnog smanjenja u prvim ratnim godinama. Zalihe njezinih gotovih proizvoda manje su nego u 1995. godini za 8,0%, a izvoz je u kunskom iskazu veći za 11,5%. Prerada kemijskih proizvoda raste treću godinu uzastopce pri čemu posljednje povećanje iznosi 2,6%. Zalihe gotovih proizvoda premašuju stanje u 1995. godini za 9,9%, dok na vanjskom tržištu njezina realizacija ima stopu rasta od 5,2%. Elektroprivreda je bilježila pozitivne stope rasta i u ratnim godi-

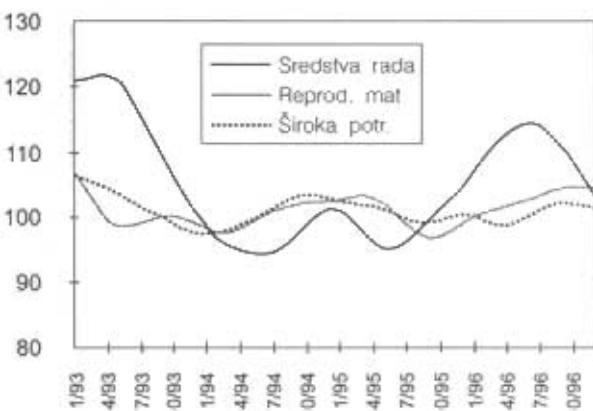
INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA UKUPNO, 1995. = 100
desezonirani podaci i trend-ciklus

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA PREMA NAMJENI, 1995. = 100
desezonirani podaci

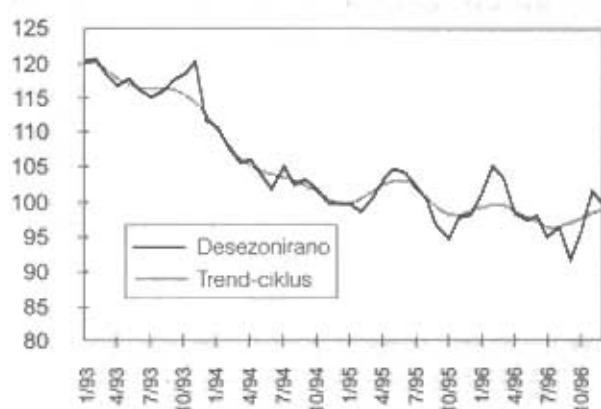

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA PREMA NAMJENI, 1995. = 100
trend-ciklus

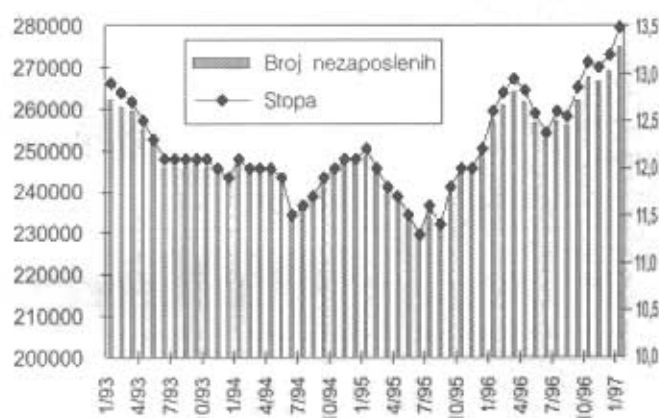

ZALIHE GOTOVIH PROIZVODA U INDUSTRIJI, 1995. = 100

desezonirani podaci i trend-ciklus

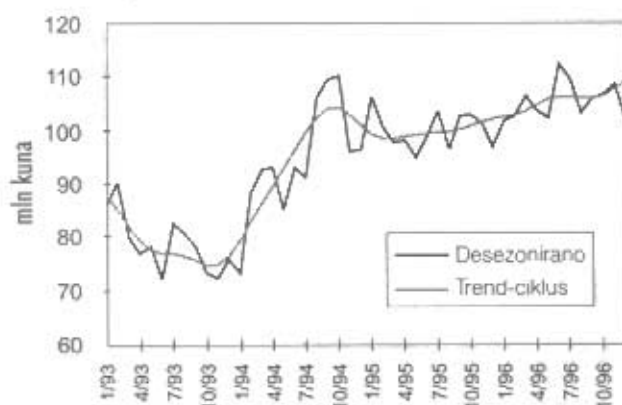

NEZAPOSLENI I STOPA NEZAPOSLENOSTI MJERENI PREMA VELIČINI RADNOG KONTIGENTA

NOVČANI TIJEK REALNE DODANE VRIJEDNOSTI U INDUSTRIJI, 1995. = 100

desezonirani podaci i trend-ciklus

nama, no lanjsko je povećanje od 25,4% najveće. Izvoz elektroprivrede premašuje izvoz u 1995. godini za oko deset puta. Četvrta grana po veličini bruto domaćeg proizvoda u industriji, proizvodnja električnih strojeva i aparata, imala je drugo uzastopno godišnje povećanje proizvodnje koje je iznosilo 4,9%, zalihe zaostaju u odnosu na 1995. godinu za 26,5%, a izvoz je porastao za 12,7%.

Trend krivulja serije ukupne industrijske proizvodnje ima silaznu putanju od listopada, a zadržala se na razini koja je za 2,5% veća nego na kraju 1995. godine. Sredstva rada nakon znatnih trendnih stopa rasta od sredine 1995. do sredine 1996. godine imaju približno jednaku silaznu dinamiku. Intermedijarni proizvodi imali su na kraju 1996. godine blagorastući trend koji je dosegao 5,3% veću razinu nego na kraju 1995. godine. Skupina roba za široku potrošnju stagnira u zadnjim mjesecima na razini višoj za 1,3% nego na kraju 1995. godine. Prosječna mjesečna desezonirana stopa rasta agregatne industrijske proizvodnje za proteklu godinu iznosila je 0,1%, sredstva rada su padala po stopi od 0,9%, dok su reprodukcijski materijal i potrošna dobra rasla po stopi od 0,5%.

Nezaposlenost nastavlja rastući trend te na kraju siječnja nadilazi istoimeni mjesec prethodne godine za 6,9%, a stopa nezaposlenosti prema Državnom zavodu za statistiku u prvom mjesecu iznosi 16,2%. S obzirom na kategorije zaposlenih, smanjen je broj zaposlenih u poslovnim subjektima u odnosu na prosinac za 0,5% te broj zaposlenih u subjektima s manje od deset zaposlenih za 1,5%. Broj individualnih poljoprivrednika ostao je nepromijenjen, a porastao je broj zaposlenih u obrtu i slobodnim profesijama za 0,5%.

TRGOVINA

Promet u trgovini na malo definiran prodajom robe krajnjim potrošačima za osobnu potrošnju ili uporabu u kućanstvu ima godišnji realni rast od 7,6%. Zadnja tri kvartala u 1996. godini imala su veći promet od istih kvartala prethodne godine, a naročito impresivan rast ostvaren je u trećem (8,9%) i četvrtom (20,5%) kvartalu. Samo u studenom aktivnost je bila veća za 19,6%, a u prosincu za 25,0% nego u istim mjesecima prethodne godine. Trend komponenta ima desetomjesečni rast po prosječnoj stopi od 2,5%, dok je izostavljanjem sezonskog utjecaja serija u 1996. godini rasla po stopi od 2,0%. Prema konačnim podacima za trgovačku djelatnost za prvo polugodište 1996. godine broj prodavaonica iznosio je 15582, a zaposlenih je bilo 58352.

Promet u veletrgovini, ostvaren prodajom robe industrijskim, trgovačkim i profesionalnim korisnicima i ustanovama te poslovnim subjektima koji se bave trgovinom na veliko ili trgovinom na malo, ima realni rast za prošlu godinu od 9,0%. Na kraju prvog polugodišta broj poslovnih subjekata u veletrgovini iznosio je 1759, a zaposlenih je bilo 23813. Zalihe u trgovini na malo manje su nego u prethodnoj godini za 8,5%, a u trgovini na veliko za 1,5%.

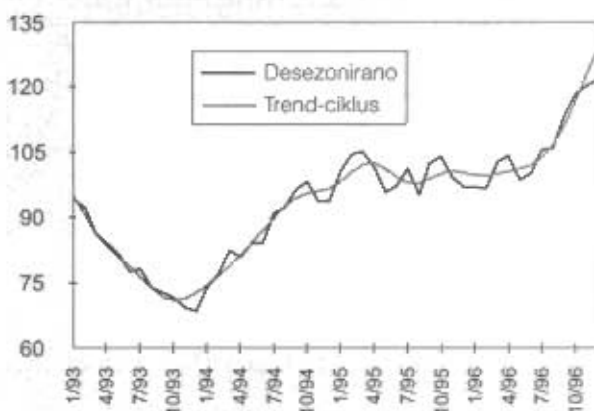
GRADITELJSTVO, PROMET I TURIZAM

U 1996. godini broj izvršenih efektivnih sati rada u graditeljstvu premašio je prethodnu godinu za 9,0%, broj radnika izvođača (bez inženjera i tehničara) prisutnih na gradilištima bio je veći za 5,7%, a vrijednost izvršenih radova za 54,7% nominalno. Statistike djelatnosti prometa i veza raspoložive

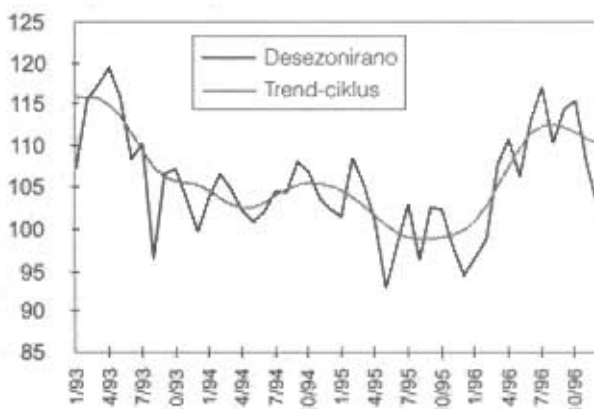
NOVČANI TIJEK REALNE DODANE VRIJEDNOSTI U TRGOVINI, 1995. = 100
desezonirani podaci i trend ciklus

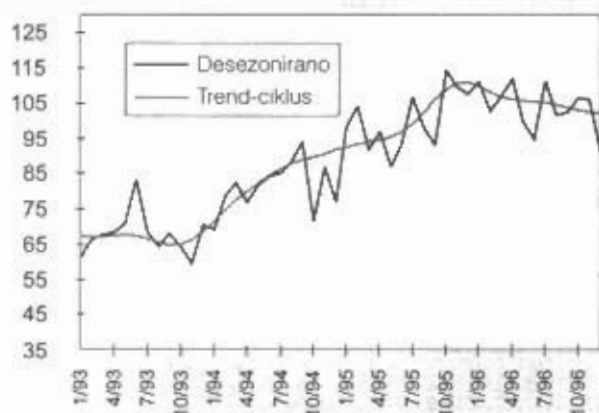
INDEKS REALNOG PROMETA U TRGOVINI NA MALO, 1995. = 100
desezonirani podaci i trend ciklus

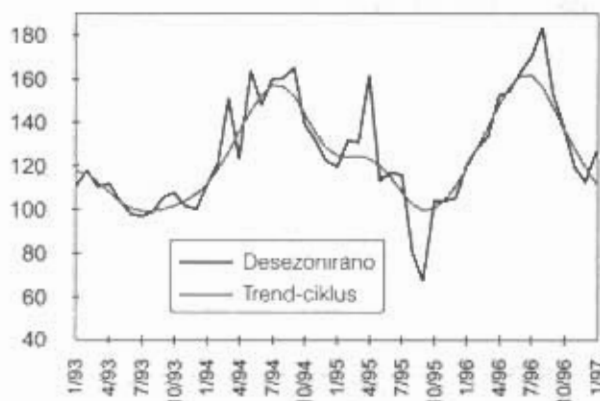
EFEKTIVNI SATI RADA U GRADITELJSTVU, 1995. = 100
desezonirani podaci i trend-ciklus

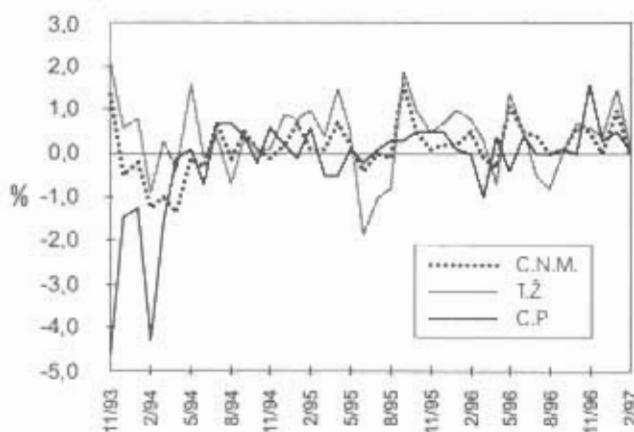
PROMET - PREVEZENA ROBA, 1995. = 100
desezonirani podaci i trend-ciklus

NOĆENJA TURISTA, 1995. = 100
desezonirani podaci i trend-ciklus

CIJENE NA MALO, CIJENE PROIZVOĐAČA I INDEKS TROŠKOVA ŽIVOTA
mjesečne promjene

su, također, za čitavu 1996. godinu. Broj prevezenih putnika ima međugodišnji kumulativni rast od 3,0% te mjesečni od 4,6%. Međugodišnji porast prevezene robe iznosi 3,4%, a mjesečni je manji za 15,2%. Međugodišnje kvartalne stope rasta prevezenih putnika i robe u prva tri kvartala bile su znatno veće od ostvarenih stopa rasta u dvanaest mjeseci zbog posustajanja aktivnosti u zadnjim mjesecima godine. Trend krivulja prevezene robe ima silaznu putanju, pri čemu je razina s kraja dvanaestog mjeseca manja od kraja prethodne godine za 7,9%. Prosječna mjesečna desezonirana stopa pada iznosila je 1,0%. Trend prevezenih putnika raste u zadnjih osam mjeseci i dostiže razinu koja je 3,8% veća nego na kraju 1995. godine. Desezonirane vrijednosti rasle su po prosječnoj mjesečnoj stopi od 0,3%.

Ostvarenja u turističkoj privredi su zadovoljavajuća. Pokazuje to godišnji rast dolaska turista od 60,0% i noćenja od 66,5%. Promet zabilježen u ugostiteljstvu u devet mjeseci veći je nego u prethodnoj godini za nominalno 24% te dodatno potvrđuje dobra kretanja u turizmu. Da je siječanj 1997. godine posjećeniji od siječnja 1996. godine govori povećanje broja noćenja od pet posto što je ostvareno prvenstveno zahvaljujući porastu broja domaćih gostiju.

CIJENE

U veljači bilježimo stagnaciju cijena na malo te minimalan rast troškova života i cijena proizvođača.

Cijene na malo su u veljači ostale na razini prethodnog mjeseca. Od pojedinih grupa proizvoda porasle su jedino maloprodajne cijene poljoprivrednih proizvoda sa sezonskim proizvodima

za 1,2%, te pića za 0,2%. Kod svih ostalih grupa proizvoda u veljači bilježimo stagnaciju ili pad maloprodajnih cijena. Najveći pad cijena od 1,2% bilježimo kod poljoprivrednih proizvoda bez sezonskih proizvoda. Kod usluga bilježimo rast maloprodajnih cijena od 0,4%.

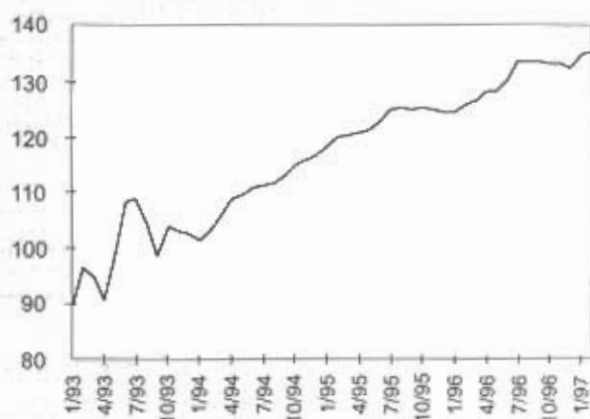
Godišnji rast cijena na malo je umjeren. Naime, maloprodajne cijene su u prva dva mjeseca ove godine porasle u odnosu na isto razdoblje prošle godine 4%. Cijene roba su u prosjeku porasle 2,5% dok su cijene usluga porasle za 10,4%.

Troškovi života su u veljači porasli za 0,2% u odnosu na siječanj. Ako promatramo strukturu zamjetit ćemo da su u veljači troškovi života porasli kod roba 0,1%, među kojima najveći rast bilježimo kod prometnih sredstava i usluga 0,6% te prehrane 0,3%, dok kod odjeće i obuće bilježimo pad od 0,2%. Kod usluga bilježimo rast od 0,5%.

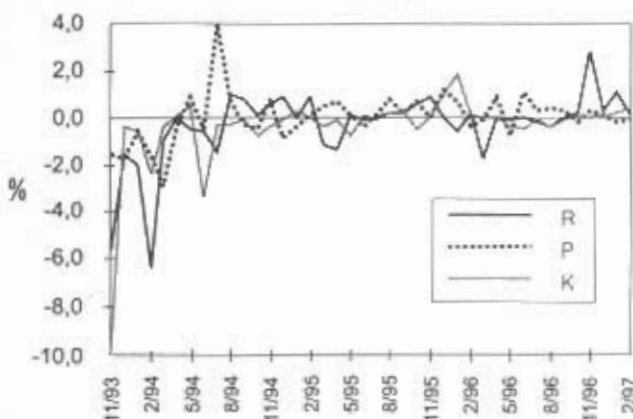
Kod indeksa cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima u veljači bilježimo rast od 0,1% u odnosu na siječanj. Najviše su porasle cijene sredstava rada, za 0,4%. Cijene reprodukcijских materijala porasle su za minimalnih 0,1%, dok su cijene robe za široku potrošnju pale za 0,1%. Od pojedinačnih grupa proizvoda u veljači je u odnosu na siječanj najviše porasla cijena proizvodnje obojenih metala za 7,9%, zatim proizvodnje nafte i zemnog plina za 6,3% te proizvodnje ugljena za 5,8%. Najveći pad cijena bilježimo u proizvodnji piljene građe za 5,3%, te proizvodnji baznih kemijskih proizvoda za 3,5%.

Kod varijacije relativnih cijena u veljači bilježimo daljnje smanjenje u odnosu na prethodno razdoblje, što znači da su relativne cijene u industriji stabilne.

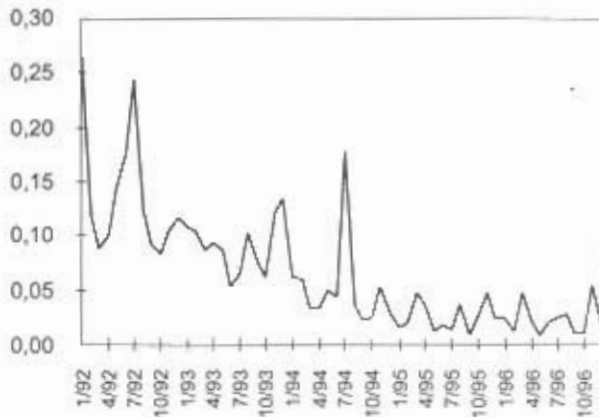
INDEKS RELATIVNE CIJENE MEĐUNARODNO NEUTRŽIVIH DOBARA MJEREN KAO OMJER CIJENA USLUGA I ROBA IZ INDEKSA CIJENA NA MALO, 1992. = 100

MJESEČNE STOPE PROMJENE CIJENA KAPITALNIH DOBARA (K), REPRODUKCIJSKIH MATERIJALA (R) I ROBE ZA ŠIROKU POTROŠNJU (P)

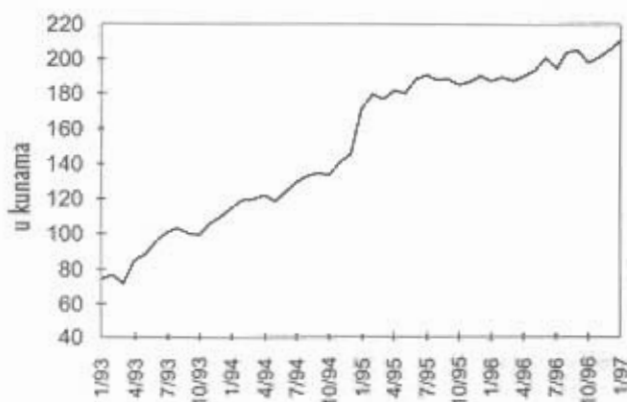

VARIJACIJE RELATIVNIH CIJENA U INDUSTRIJI
standardna devijacija

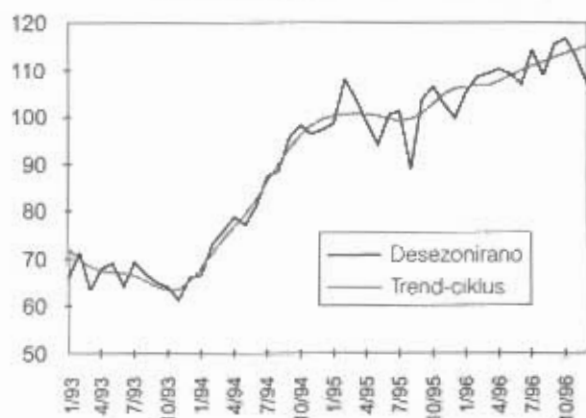

REALNA PROSJEČNA NETO PLAĆA

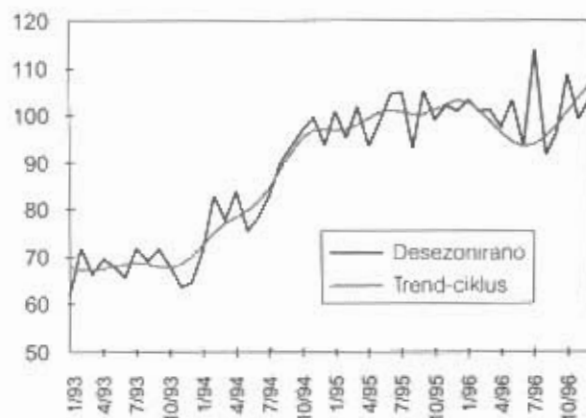
u cijenama iz siječnja 1993.

POTROŠNJA STANOVNIŠTVA

desezonirani podaci i trend-ciklus, 1995. = 100

MATERIJALNI RASHODI DRŽAVE

desezonirani podaci i trend-ciklus, 1995. = 100

**PLAĆE I POTROŠNJA
SEKTORA STANOVNIŠTVA I
DRŽAVE**

Siječanjaska plaća veća je od one u siječnju 1996. godine za realno 12,8% te od prosjeka 1996. godine za 7,5% što znači da primanja po osnovi radnog odnosa nastavljaju tendenciju rasta. U nepri-vredi je isplaćena plaća veća od prosječne plaće u prethodnoj godini za 8,1%, a u privredi za 7,3%. Raspoloživi dohodak stanovništva sastavljen od isplaćenih plaća, naknada na osnovi rada i socijalnih primanja u 1996. godini realno premašuje prethodnu godinu za 11,0%.

Potrošnja sektora stanovništva na robe i usluge i dalje je vrlo ekspanzivna postigavši rast u 1996. godini od 10,8%. Desezonirana prosječna mjesečna vrijednost u 1996. godini premašuje onu iz 1995. godine za 9,9%. Tendencija jačanja realnih primanja stanovništva odrazila se kako vidimo na porast potrošnje roba i usluga, a to je dalo impuls općem rastu privredne aktivnosti tijekom godine. Izdaci države za materijal i usluge ostvarili su godišnji rast od svega 1,0%. Sektor države na kraju godine ima veću trendnu razinu tekuće potrošnje nego na kraju 1995. godine za 3,4%, a njegova prosječna mjesečna desezonirana vrijednost premašuje prethodnu godinu za 1,1%. Zbog nepouzdanosti podataka o mjesečnim investicijama registriranim preko računa Zavoda za platni promet izostavljen je koncept agregatne potražnje, do sada objavljivane na ovoj stranici Biltena. Rast investicijske potražnje u 1996. godini ogleda se u uvozu kapitalnih dobara (+19,3%), kapitalnim izdacima države (+67,3%) te porastu stranih izravnih investicija koje su u devet mjeseci 1996. godine trostruko veće nego u čitavoj prethodnoj godini.

MONETARNA KRETANJA

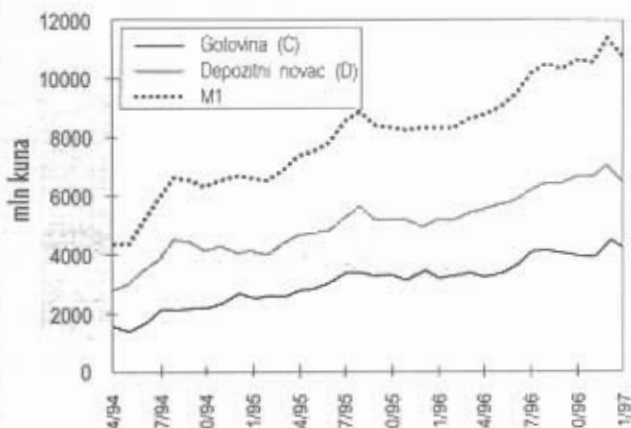
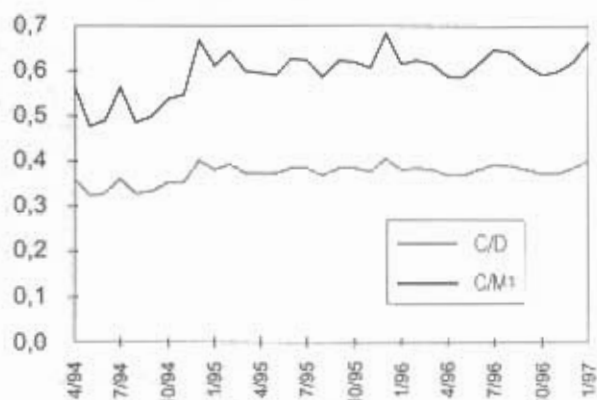
Sezonska karakteristika siječnja jest smanjenje novčane mase. Smanjeni obujam realnih transakcija, naročito prometa u trgovini na malo, zahtijeva i manju količinu novca u odnosu na dinamični i ekspanzivni prosinac. Tako se gotov novac u siječnju smanjio za 106 milijuna kuna (-2,4%), a depozitni čak za 621 milijun kuna (-8,8%) u odnosu na prosinac 1996. godine.

Za razliku od novčane mase, siječnjaški rast kvazi novca bio je intenzivan. Porast deviznih depozita od 1391 milijun kuna uzrokovan je odmrzavanjem sedamnaestine i isplatom kamata na "staru štednju", pretvaranjem "stare štednje" u "novu" nekih banaka i tečajnim razlikama u onolikoj mjeri kolika je štednja stanovništva u dolarima. Kunski su depoziti porasli 114 milijuna kuna. Takva kretanja zajedno daju porast ukupnih likvidnih sredstava od 779 milijuna kuna.

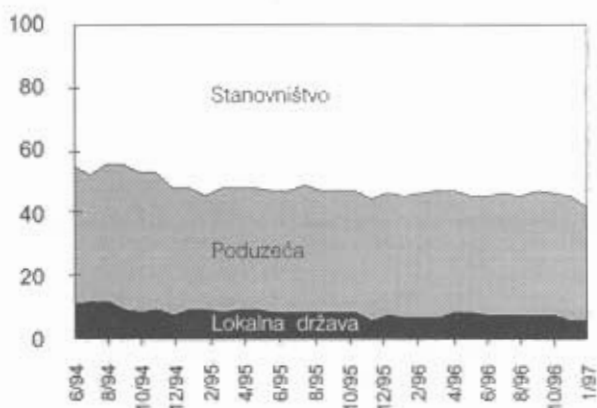
Jedan od uzroka povećanja štednje jest i početak zamaha kreditiranja stanovništva, za koji se redovito traži neka vrsta "učestva", što generira uvjetovanu štednju. S druge strane, odobreni krediti vraćaju se kao depozit u bankarski sustav procesom kreditne multiplikacije i na taj način povećavaju M4.

Zajedno sa siječnjaškim podacima dolaze i ispravljeni, definitivni podaci za kraj protekle godine, koji uključuju i podatke nakon sanacije Privredne banke i omogućuju sagledavanje efekata te sanacije na cjelokupnu bilancu monetarnih institucija. Potraživanja od poduzeća u bilanci poslovnih banaka manja su za 5,5 milijardi kuna u prosincu u odnosu na studeni. Najveći dio toga je otpis plasmana PBZ-a. Porast potra-

NOVČANA MASA

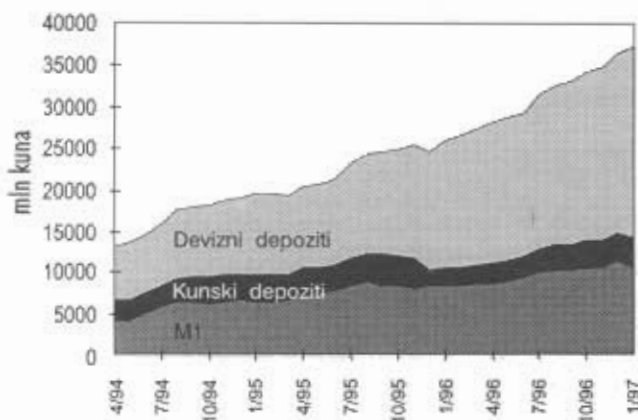
OMJER GOTOVOG I DEPOZITNOG NOVCA (C/D) I
UDIO GOTOVINE U NOVČANOJ MASI (C/M1)

SEKTORSKA STRUKTURA NOVČANE MASE

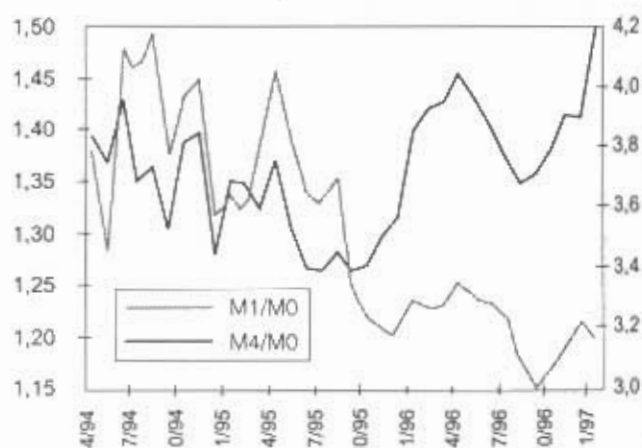

Napomena: gotov novac pribrojen je sektoru stanovništvo.

MONETARNI AGREGAT M4

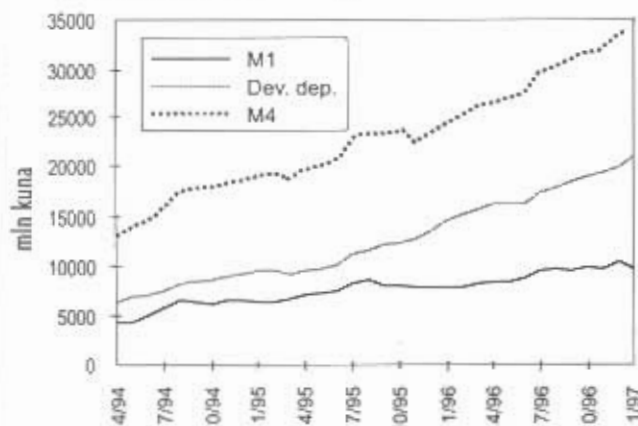

Kanski depoziti = štedni i oročeni kanski depoziti + obveznice.

MONETARNI MULTIPLIKATORI ($m1 = M1/M0$ i $m4 = M4/M0$)

REALNI NOVAC

u cijenama na malo iz travnja 1994. godine

živanja banaka od središnje države od 2,8 milijarde kuna u prosincu u odnosu na studeni također je najvećim dijelom rezultat izdavanja državnih obveznica Privrednoj banci. Dakle, u skladu s Odlukom o sanaciji Privredne banke, došlo je do promjene strukture u okviru neto domaće aktive i do smanjenja ukupne neto domaće aktive bankarskog sustava za 1,4 milijarde kuna u prosincu u odnosu na studeni.

Siječanjski podaci ukazuju na nastavak uobičajenih i očekivanih kretanja u okviru neto domaće aktive bankarskog sustava, nakon strukturnog loma u prosincu. Plasmani banaka su u siječnju za 0,5 milijardi (1,7%) veći nego u prosincu, a ukupna neto domaća aktiva za 1,5 milijardi kuna (6,2%).

Glavna je odrednica monetarne politike u veljači i ožujku planirano inozemno financiranje budžetskog deficita. Iako usmjerene na vanjsko zaduživanje umanjuje pritisak na domaće bankarsko (i centralno bankarsko) financiranje, pitanje otkupa tako ostvarenih deviza eksterno je ograničeno u vođenju monetarne politike.

Prihod prve emisije euro-obveznica denominiranih u dolarima u iznosu od 300 milijuna dolara, stiže djelomično u veljači, a djelomično u ožujku. Narodna je banka otkupila samo jedan manji dio (oko 80 milijuna USD). Ostalo će država upotrijebiti za plaćanje svojih deviznih obveza, staviti kao depozit u bankarski sustav ili pak prodati bankama.

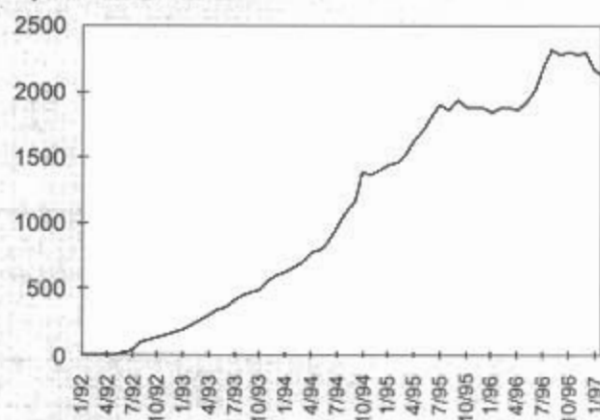
Tako u deviznoj aktivnoj Narodne banke za mjesec veljaču bilježimo slijedeća kretanja: otkup deviza od Ministarstva financija u protuvrijednosti 200 milijuna kuna i neto prodaju deviza poslov-

nim bankama u protuvrijednosti 153 milijuna kuna. Osim toga, u okviru primarne emisije, država se kratkoročno zadužila za još 100 milijuna kuna, tako da je unutar-mjesečni kredit državi za premošćivanje iznosio 200 milijuna kuna. Taj je kredit vraćen do kraja veljače.

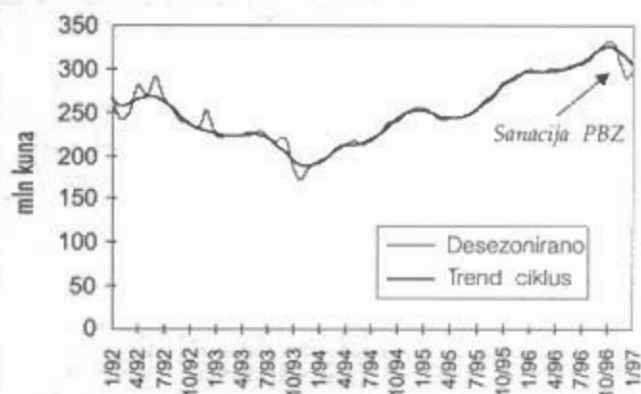
Likvidnost je u veljači bila zadovoljavajuća, ali ipak nešto slabija nego proteklih mjeseci. Žiro računi banaka rijetko su prelazili 500 milijuna kuna. Stoga možemo reći da je upis na posljednjoj aukciji blagajničkih zapisa održanoj 26. veljače bio veći od očekivanog. Stanje blagajničkih zapisa krajem veljače je 960 milijuna kuna. Od toga su banke upisale 796 milijuna kuna, a HBOR 155 milijuna kuna.

Jedna od metodoloških promjena u monetarnoj statistici u mjesecu prosincu je i klasificiranje Hrvatske banke za obnovu i razvoj u sektor centralna država. To je u skladu s prijedlogom MMF-a u okviru EFF aranžmana, kako bi se odnosi poslovnih banaka i razvojne banke transparento mogli pratiti. Smatra se, naime, da su krediti koje HBOR preko poslovnih banaka plasira u gospodarstvo nešto povoljniji i nešto riskantniji nego što su to krediti poslovnih banaka. Oni u biti odražavaju razvojne ciljeve državne politike prema određenom sektoru gospodarstva ili regiji. Kao i u ostalim zemljama, iza takve razvojne banke implicitno ili eksplicitno stoji država sa svojim garancijama prema vanjskom izvoru sredstava razvojne banke (tipično Svjetska banka ili Europska banka za obnovu i razvoj), te je logičnije da se takva banka svrsta u sektor centralne države.

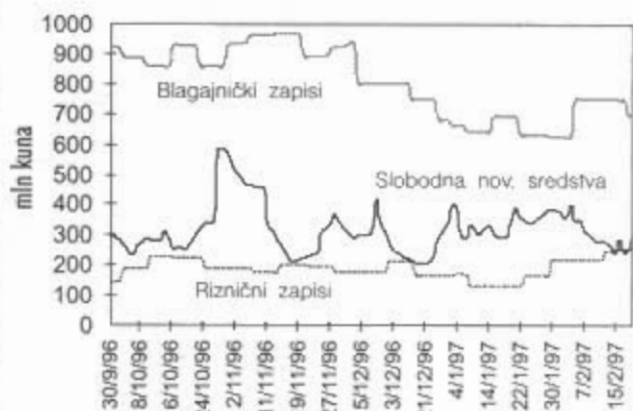
DEVIZNE REZERVE NBH u milijunima tekućih USD

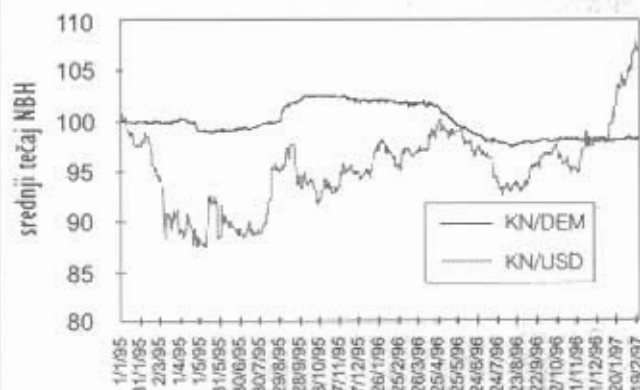
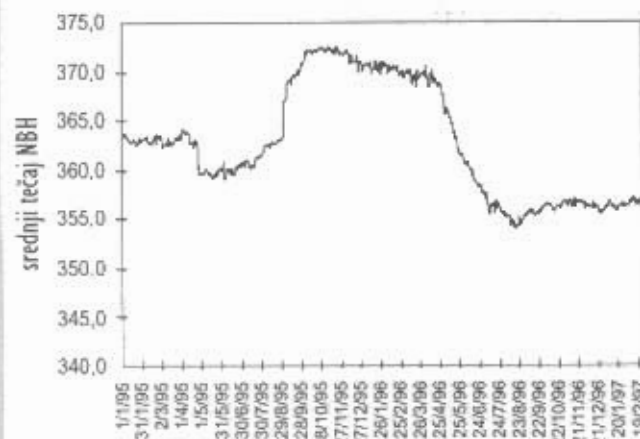

REALNI PLASMANI BANAKA u cijenama iz siječnja 1992.

DRAGOVOLJNI BLAGAJNIČKI ZAPISI NBH, RIZIČNI ZAPISI MINISTARSTVA FINANCIJA I SLOBODNA NOVČANA SREDSTVA POSLOVNIH BANAKA KOD NBH

INDEKSI DNEVNOG NOMINALNOG TEČAJA KUNE PREMA NJEMAČKOJ MARKI I AMERIČKOM DOLARU (1.1.1995. = 100)

NOMINALNI DNEVNI TEČAJ KUNE PREMA 100 DEM

NOMINALNI DNEVNI TEČAJ KUNE PREMA 100 ITL

TEČAJ

Snažan rast dolara započet u siječnju i nastavljen u veljači i dalje je najznačajnije događanje na svjetskim deviznim burzama. Krajem veljače takav je trend zaustavljen. Na frankfurtskom fiksingu veljača završava odnosom od 1,69 njemačkih maraka za 1 USD.

Na domaćim deviznim tržištima takva kretanja očitovala su se u aprecijaciji dolara u odnosu na kunu koja je na vrhuncu, 19. veljače, iznosila 6,07 kuna za 1 USD. Pred kraj veljače dolar malo "pada" te je tečaj dolara 28. veljače opet ispod 6 kuna.

Krajem veljače kuna vrlo blago nominalno deprecira u odnosu na njemačku marku, te je tečaj krajem veljače iznad 3,57 kuna za 1 njemačku marku. Prosječni mjesečni tečaj u veljači pokazuje također jedva primjetnu deprecijaciju kune u odnosu na marku od 0,13%.

Za razliku od ovih valuta, u odnosu prema talijanskoj liri, još jednoj valuti čiji nominalni tečaj pratimo zbog važnosti Italije kao vanjsko trgovinskog partnera, kuna prema kraju veljače vrlo blago aprecira.

U siječnju bilježimo blagu aprecijaciju kod oba indeksa realnog efektivnog tečaja koja pratimo. Kod indeksa realnog efektivnog tečaja uz cijene pri proizvođačima bilježimo aprecijaciju od 1%, dok kod indeksa realnog efektivnog tečaja uz cijene na malo bilježimo aprecijaciju od 1,1%. Kod indeksa nominalnog efektivnog tečaja bilježimo aprecijaciju od 0,55%.

Najveći utjecaj na ovakvo kretanje oba indeksa realnog efektivnog tečaja u siječnju ima realna aprecijacija kune u odnosu na liru od 3,2%, slovenski tolar 0,73%, te njemačku marku 0,44%. Ove tri zemlje sudjeluju u hrvatskom izvozu s oko 53% (podaci za 1996.).

PLATNA BILANCA

Deficit tekućeg računa u prvih deset mjeseci ove godine iznosi 996,6 mil USD što je oko 26,6% manje nego prethodne godine. Slično poboljšanje, tj. pad bilježe i neto pogreške i propusti koji u prvih deset mjeseci 1996. godine iznose 753,9 mil USD, što je oko 17% manje nego u istom razdoblju prethodne godine. Ovako visoke stope pada deficita tekućeg računa te neto pogrešaka i propusta rezultat su rasta neto prihoda od turizma u prvih deset mjeseci 1996. u odnosu na isto razdoblje prethodne godine u iznosu od oko 344,5 mil USD ili 47,8%, rasta izravnih stranih investicija od oko 199,7 mil USD ili 315,7%, te rasta neto tekućih transfera od oko 152 mil USD ili 29,9%.

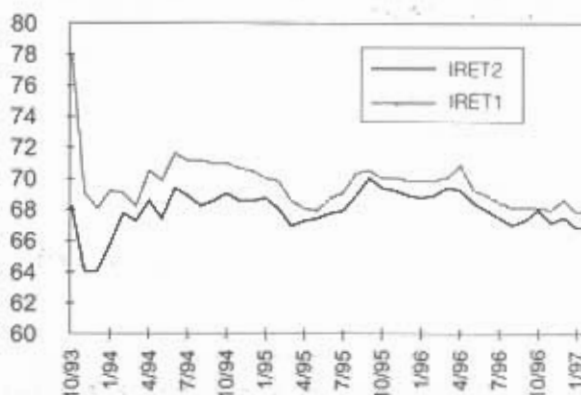
Ako pogledamo dolarske iznose izvoza i uvoza, zbog toga što nam kunski iznosi još nisu dostupni, možemo zamijetiti da je u siječnju došlo do blagog pada izvoza i uvoza u odnosu na prosinac. Izvoz je u siječnju 1997. godine viši za 24,2% u odnosu na siječanj 1996. godine, dok je uvoz porastao za 23,8% u istom razdoblju.

U izvozu u siječnju 1997. godini u odnosu na siječanj 1996. bilježimo rast kod proizvoda za reprodukciju od 24,6% te kod proizvoda za široku potrošnju od 43,2%, dok kod proizvoda za investicije bilježimo pad od 33,3%. Ovako visoka stopa rasta izvoza proizvoda za reprodukciju i proizvoda za široku potrošnju prvenstveni je rezultat visokog rasta izvoza pogonskih goriva od oko 34,2 mil USD, tj. 155,4%.

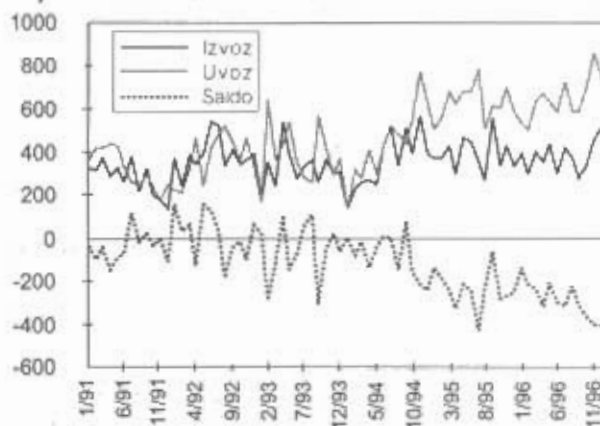
U uvozu u siječnju 1997. u odnosu na siječanj 1996. bilježimo rast i kod proizvoda za reprodukciju od 13,3%, i kod investicijskih proizvoda od 61,7%, i kod proizvoda za široku potrošnju od 25,3%.

Zbog snažnog porasta vrijednosti dolara u odnosu na ostale valute stope rasta uvoza i izvoza prema kunskim vrijednostima su još i veće.

INDEKS REALNOG EFEKTIVNOG TEČAJA-KUNE, 1992.:1=100

Napomena: IRET1 - uz cijene na malo
IRET2 - uz cijene proizvođača

ROBNI IZVOZ, UVOZ I SALDO ROBNE RAZMJENE
u milijunima tekućih USD

PLATNA BILANCA u milijunima USD (preliminarni podaci)

	I.-X. 96.	I.-X. 95.	indeksi I.-X. 96. / I.-X. 95.
Tekuci račun	- 996,6	- 1357,3	73,4
Kapitalni i financijski račun	659,9	814,1	81,1
Devizne rezerve NBH	- 417,3	- 492,4	84,7
Neto pogreške i propusti	753,9	1035,6	72,8

izvor: NBH

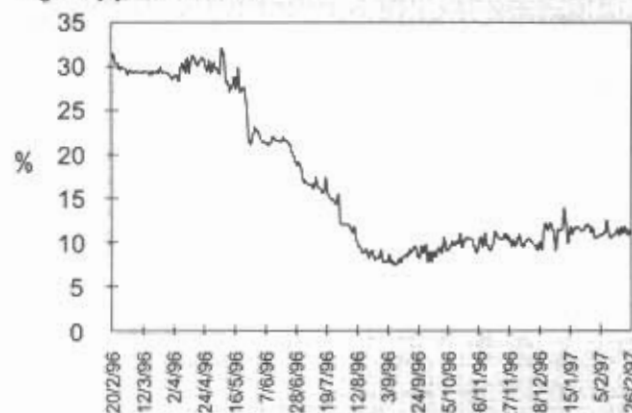
ROBNI IZVOZ I UVOZ (u milijunima USD)

	I. 1997.	I. 1996.
IZVOZ	483,8	389,7
UVOZ	652,5	527,0

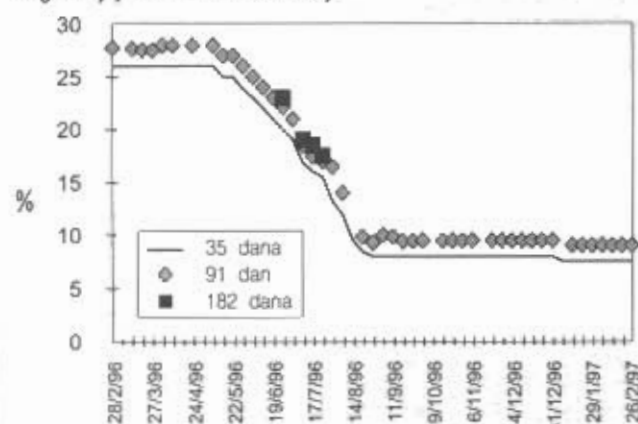
izvor: DZSRH

TRŽIŠTE NOVCA I KAMATNE STOPE

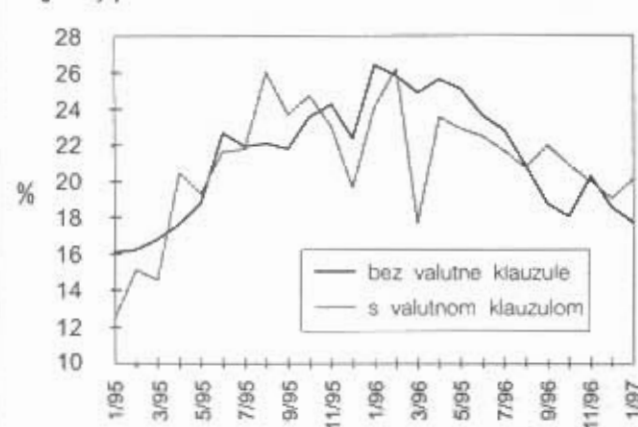
KAMATNA STOPA NA TRŽIŠTU NOVCA - ZAGREB na godišnjoj razini - dnevno

KAMATNE STOPE NA DRAGOVOLJNE BLAGAJNIČKE ZAPISE U 1996. GOD. na godišnjoj razini - na dane aukcija

KAMATNE STOPE POSLOVNIH BANAKA NA KUNSKE KREDITE na godišnjoj razini

Tržište novca ne donosi bitne promjene u proteklih mjesec dana. Kamatne stope i dalje osciliraju na razini iz siječnja, što znači da se prosječna kamatna stopa u dnevnom prometu kretala između 10,4 i 12,6%. I dalje su nebankarski izvori jeftiniji, ali i manje zastupljeniji na tržištu. Ostvarivane su kamatne stope od 9% (nebankarski izvori) i 10,5% (međubankarski dogovori) na pozajmice uz opoziv, te od 9 do 16% na rokove od 6 do 30 dana, te od 16 do 18% na rokove preko 30 dana, međutim, ove "dugoročnije" pozajmice nisu tako česte.

Na početku veljače ponuda je višestruko nadmašivala potražnju na Tržištu novca, no sve se promijenilo kada se likvidnost bankovnog sustava naglo pogoršala zbog isplate mirovina, plaćanja poreza na promet i akontacija poreza na dobit. To je stvorilo probleme mnogim bankama, pa je i Narodna banka Hrvatske intervenirala dvjema repo aukcijama blagajničkih zapisa i trezorskih zapisa, da bi privremeno pomogla bankovnom sustavu. Druga polovica veljače donijela je popravak likvidnosti i smirivanje situacije na Tržištu novca te promijenila višak potražnje ponovno u višak ponude.

Aukcije blagajničkih zapisa NBH veoma su dobro prošle u veljači, s najvišim mjesečnim upisom u protekla četiri mjeseca. Upis blagajničkih zapisa pokazao se vrlo korisnim prvom polovicom veljače kada su banke premošćivale probleme u likvidnosti putem repo aranžmana s Narodnom bankom na temelju upisanih blagajničkih zapisa NBH i trezorskih zapisa Ministarstva financija. Ostvarene kamatne stope na blagajničke zapise nisu se mijenjale te i dalje iznose 7,5% na 35 dana i 9% na 91 dan. Kamatne stope na trezorske zapise čine te vrijednosnice atraktivnijima

ulagačima, pa su i aukcije trezorskih zapisa u veljači dobro prošle. Ostvarene su kamatne stope od 10,5% na 42 dana i 12,25% na 91 dan.

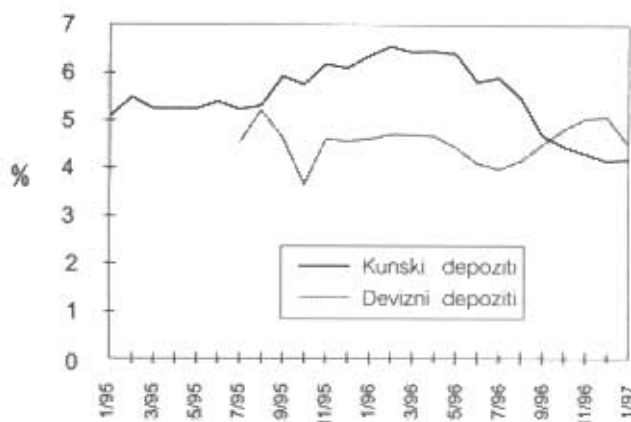
Prosječna kamatna stopa poslovnih banaka na kunske kredite bez valutne klauzule (još uvijek s najvećim ponderom) dostigla je u siječnju najnižu razinu u posljednjih 21 mjesec! Međutim, upozorenje se javlja u vidu prosječne kamatne stope na kunske kredite s valutnom klauzulom koja iznosi 20,08%, a spomenuti krediti stalno povećavaju svoj ponder u ukupnim plasmanima banaka. Banke, u namjeri da zarade više, očito preferiraju kredite s valutnom klauzulom, jer im je ta aktivna kamatna stopa povoljnija. Razlike između banaka i dalje su velike, pa tako raspon prosječnih kamatnih stopa na kunske kredite bez valutne klauzule iznosi od 9,8 do 41,5%, a za kunske kredite s valutnom klauzulom od 8,1 do 37,9%.

Što se tiče pasivnih kamatnih stopa poslovnih banaka, kod prosječnih kamatnih stopa na kunske depozite nije bilo veće promjene, i u siječnju su iznosile 4,18% (raspon između poslovnih banaka iznosi od 0,4 do 13,8%). No, prosječna kamatna stopa na devizne depozite pala je s 5,09% u prosincu na 4,51% u siječnju (zabilježeni raspon između banaka od 0,9 do 13,6%). Razlog padu je bitno smanjenje kamatnih stopa na oročene depozite.

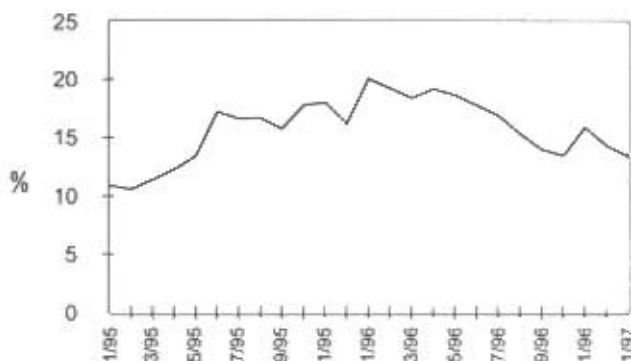
Takvo kretanje aktivnih i pasivnih kamatnih stopa banaka dovelo je do najniže razine "spreada" kamatnih stopa u posljednjih 21 mjesec, koji iznosi 13,44 postotna poena i skromno najavljuje ostvarenje cilja ekonomske politike za ovu godinu, a odnosi se na bitno smanjivanje aktivnih kamatnih stopa poslovnih banaka.

Nepodmireni nalozi za plaćanje registrirani kod ZAP-a i dalje bilježe rast. Sada su na razini od 8,4 milijarde kuna.

KAMATNE STOPE POSLOVNIH BANAKA NA DEPOZITE

RAZLIKA IZMEĐU KAMATNIH STOPA NA KUNSKE KREDITE I KUNSKE DEPOZITE

Napomena: razlika (spread) je izračunata kao razlika kamatnih stopa na kunske kredite bez valutne klauzule i kunske depozite bez valutne klauzule

NEPODMIRENI NALOZI ZA PLAĆANJE REGISTRIRANI KOD ZAP-a

